

ପୁରୁଣାଗଡ଼ ମାଟି ତଳେ ଲୁଚି ରହିଛି କି ଦ୍ୱିତୀୟ ନଗରୀ ସଭ୍ୟତା?

୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ।
ରେଡ଼ାଖୋଲ ଏନଏସି ଅନ୍ତର୍ଗତ
ପୁରୁଣାଗଡ଼ ମାଟି ତଳେ ଲୁଚି
ରହିଛି କି ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ଷଷ୍ଠ
ଶତାବ୍ଦୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ନଗରୀକରଣ
ସଭ୍ୟତା? ପୂର୍ବରୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ
ସମୟରେ ମାଟି ତଳେ ମିଳିଛି
ଅନେକ ପୁରୁଣା ପାତ୍ର । ଯାହାକି
୧୦୦୦ରୁ ୨୦୦୦ ବର୍ଷର ପୁରୁଣା
ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ
କରାଯାଇଛି । ଏହା ଉପରେ
ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ
ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଇତିହାସ ବିଭାଗ
କରିବ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଖନନ । ଏଥି

ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅନୁମତି
ଦେଇଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତା ଫେବୃଆରୀ
ମାସରୁ ଖନନ କରାଯିବ । ନେଇ
ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ସୂଚନା ଦେଇ
ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଇତିହାସ ବିଭାଗ
ଅଧିକରେ ପ୍ରାକ ଐତିହାସିକ ଯୁଗର
ଜିନିଷ ମିଳିଛି । ବିଗତ ୨ ବର୍ଷ ହେଲା
ପ୍ରାକ ଐତିହାସିକ ଯୁଗର ଜିନିଷ
ମିଳିଛି । ବିଗତ ୨ ବର୍ଷ ହେଲା ଏହି
ରେଡ଼ାଖୋଲ ଓ ନାକତିଦେଉଳ
ଅଧିକରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିଛି ।

ଏହାଦ୍ୱାରା ଜାଣିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିକ
ସଂସ୍କୃତି ସଭ୍ୟତାର ଗଠାଘର ଅଟେ ।
ତେବେ ସେଠାରେ କୌଣସି
ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଖନନ ହେଉ ନଥିଲା ।
ତେଣୁ ସମ୍ଭବତଃ ଓ ପର୍ବତ ମ
ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସକୁ ସାଂସ୍କୃତିକ
କାଳକ୍ରମ ଦେବା ପାଇଁ ଭାରତ
ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁମତି ମାଗିଥିଲା,
ଆଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁମତି ମିଳିଛି ।
ସେ ଆହୁରି କହିଛନ୍ତି ,
'ପ୍ରାଥମିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମୟରେ
ମାଟି ତଳେ ଯାହା ସବୁ ପାତ୍ର ମିଳିଛି
ତାହା ୧୫ଶହ ରୁ ୨ ହଜାର ବର୍ଷ
ପୁରୁଣା ପରି ଲାଗୁଛି । ଏହା ସହ
ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସେଠାରେ
ପାରମ୍ପରିକ ଲୁହା ଡିଆରି କରିବାର
ଶୈଳୀର ତିରୁ ମିଳିଛି । ଏହା ସହ
ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ଶିଳବତୀ, ମୃଦି, କର୍ଷ
ଲୁଣ ଆଦି ଆବିଷ୍କରଣ ମଧ୍ୟ
ମିଳିଥିଲା । ଏଠାରେ ସାଂସ୍କୃତିକ
ସହର ଲୁଚି ରହିଥିବା ଆମେ
ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲୁ ବୋଲି
ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ସହ
ଆସନ୍ତା ଫେବୃଆରୀରୁ ଏହି ଖନନ
କରାଯିବ । ଏଥିରେ ଗଙ୍ଗାଧର
ମେହେର ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଇତିହାସ
ବିଭାଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ସହ ରାଜ୍ୟ
ତଥା ରାଜ୍ୟ ବାହାରର ଗବେଷକ
ଓ ଏସଆଇଆଇ କିଛି ସହଯୋଗୀ
ମିଶାଇ ପ୍ରାୟ ୬୦ ରୁ ୭୦ ଜଣ
ସହଯୋଗୀ ମିଳିବ ହେବ । ତେବେ
ଏଠାରେ ୧୫ ଶହ ବର୍ଷ ପୁରୁଣା
ସଭ୍ୟତା ଆଇପାରେ ବୋଲି
ଅନୁମାନ କରା ଯାଇଛି ।
ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବା ପରେ ଏହାର
ସବୁ କିଛି ଜଣାପଡିବ ବୋଲି
କହିଛନ୍ତି ତୁ ଅଭିଷେକ କୁମାର
ପ୍ରଧାନ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଦୃଷ୍ଟିକା ଗଳା କାଟି ହତ୍ୟା

ସୁକିନ୍ଦା, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ଯାଜପୁର ଜିଲ୍ଲା ସୁକିନ୍ଦା ଥାନା
ମାଟିଗାଡ଼ିଆ ଗାଁରୁ ଏକି ଅଭାବନୀୟ
ଘଟଣା ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ଆସିଛି । ଯୁବକଙ୍କ ଗଳା
କାଟି ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ମୃତକ ହେଲେ
ସେହି ଗାଁର ଦଶରଥ ବେହେରା ।
ଘଟଣାକୁ ନେଇ ସୁକିନ୍ଦା ଥାନାରେ
ଅଭିଯୋଗ ପରେ ପୁଲିସ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ
ପହଞ୍ଚି ମୃତଦେହ ଚଳେଇଛି । ଏଥିସହ
ସାକ୍ଷ୍ୟାତ୍ମକ ଚିମ୍ପ ଓ ସମ୍ପାଜୀ କୁକୁର
ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଳେ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ।
ଲେଖ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତର ମାଟିଗାଡ଼ିଆ
ଗ୍ରାମର ଦଶରଥ ବେହେରା ଗଳା ଘରେ
ଅନ୍ତରାଳ କେହି ଜଣେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଗଳ୍ପ
ମାଟିଗାଡ଼ିଆ ଛକ ଚାଳି ନେଇଥିଲେ ।
ସେଠାରେ ଗଳ୍ପ ଅତିନିର୍ମମ ଭାବେ ହତ୍ୟା
କରିଥିବା ଗଳ୍ପ ପୁଅ ଆନରେ ଅଭିଯୋଗ
କରିଛି । ମାଟିଗାଡ଼ିଆ ଛକର ରାସ୍ତା
ଉପରେ ଗଳାକାଟି ହତ୍ୟା କରିବା ପରେ
ରାସ୍ତା କଡ଼କୁ ଗୋଷାରି ନେଇ ଏକ ଗଛ
ମୂଳେ ପିଲି ଦେଇଥିଲା । ଗଳ୍ପ ଗାଁଠାରୁ
ଅନତିଦୂରରେ ଗାଁଆଁ ଛକରେ ଏକ ଛୋଟ
ଦୋକାନ କରିଥିବା ମୃତକର ପୁଅକୁ ଗାଁ
ଲୋକମାନେ ମୃତକ କରି ଘଟଣା
ବିଷୟରେ ଆନକୁ ଜଣାଇଥିଲେ ।
ସୁକିନ୍ଦା ପୁଲିସ ସାକ୍ଷ୍ୟାତ୍ମକ ଚିମ୍ପ ଓ
ସମ୍ପାଜୀ କୁକୁର ସାହାଯ୍ୟରେ ହତ୍ୟାକାରୀ
ସମ୍ପର୍କରେ ଚଳେ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ।

ଦିନକୁ ଦିନ ହ୍ରାସ ପାଉଛି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି

ବାଲିପାଟଣା, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ପ୍ରତି ବର୍ଷ କୁନି କୁନି
ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରୁ ହ୍ରାସ ପାଉଛି ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ।
ଏହି କଥା ଆମେ କହୁଛୁ ବରଂ ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ
ହସରତ ହେଉଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାଯାଇଛି ।
ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ୨୦୨୨-୨୩ ଆର୍ଥିକ
ବର୍ଷରେ ବାଲିପାଟଣା ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର
ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଏଠାରେ ଥିବା
ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ୪୦୦ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ
ତରଫରୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ୧୨୫ ଜଣଙ୍କୁ ଚକ୍ଷୁମାତ୍ରା ବ୍ୟବହାର
କରିବାକୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା
ଓ ୫୫ ଜଣଙ୍କୁ ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ରେଫର୍
କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି ୨୦୨୩-୨୪
ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୩୨୫ ଜଣ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କ
ତରଫରୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ୧୪୦ ଜଣଙ୍କୁ ଚକ୍ଷୁମାତ୍ରା ବ୍ୟବହାର
କରିବାକୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା
ଓ ୬୫ ଜଣଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ରେଫର୍
କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି ୨୦୨୪-୨୫
ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୪୩୩ ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ୨୪୦ ଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ଚକ୍ଷୁମାତ୍ରା ବ୍ୟବହାର
କରିବାକୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା
ଓ ୯୫ ଜଣଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ରେଫର୍
କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତଥ୍ୟରୁ ଦେଖିଲେ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ ଯେ ଦିନକୁ ଦିନ କୁନି କୁନି ପିଲାଙ୍କର

ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଉଛି ବା ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ହ୍ରାସ
ପାଉଥିବା ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ
ଲାଗୁଛି । ଏହିଭଳି ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଉଥିବା
ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ
ଭବିଷ୍ୟତରେ ବହୁ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ପାଇବ ।
ଯେମିତିକି ଏହି ପିଲାମାନେ ସାଧା ଜୀବନ
ଚଳାନ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବେ । ସାମରିକ
ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏମାନେ ଭାର ନେଇ
ପାରିବେ ନାହିଁ ଭବ୍ୟାଦି । ଏହି ସମସ୍ୟା
ବିଷୟରେ ବାଲିପାଟଣା ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର
ଅଧିକାରୀ ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ବେହେରା ପତରା
ଯି ବାଲୁ ସେ କହି ଥିଲେ ପ୍ରଥମତଃ
ଅଭିଭାବକମାନେ ସଚେତନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପିଲାଙ୍କ
ଜିବ୍ରେ ମୋବାଇଲ ଦେଖିବାକୁ ଦେବା
ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଉଛି । ଦିତୀୟ
କାରଣ ପିଲା ମାନଙ୍କ ଆଧୁନିକ ଜୀବନଶୈଳୀ
ପିଲାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଉପରେ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି
ଯେମିତିକି ସବୁଜ ପରିପରିବାକୁ ନିଖାର
ପାଖପଡ଼ୁଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଫଳରେ ପିଲାଙ୍କ
ପାଖରୁ ଭିଟାମିନିର ଘୋର ଅଭାବ
ଦେଖାଯାଇଛି, ବହୁତ ସମୟ ଧରି ଚିଲି
ଦେଖିବା, ଡେରି ରାତି ଯାଏଁ ଚେଇଁ ରହିବା ମଧ୍ୟ
ପିଲାଙ୍କ ପାଖରୁ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଉଛି । ଏବେ
ଠାରୁ ସଚେତନ ନହେଲେ ଆଗକୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ବହୁ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡିବ
ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବେହେରା ।

ନୀଳଗିରିରେ ଭାଲୁ ଆତଙ୍କ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାରେ ଧାନ ମଣ୍ଡିରେ ଚାଷୀ ଶୋଷଣ!

ନୀଳଗିରି, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ନୀଳଗିରି
ସହରରେ ଭାଲୁ ଆତଙ୍କ । ଭାଲୁ
ଆକ୍ରମଣରେ ୩ ଜଣ ଗୁରୁତର
ହୋଇଥିବା ସୂଚନା । ଆଜି ସକାଳ
୬ଟା ସମୟରେ ନୀଳଗିରି ସହର
ଭିତରୁ ଏକ ଭାଲୁ ଏନଏ ଟ ନମ୍ବର
ଓଟା ସାନ ହତୀ ଗାଁ ଦେଇ
ପାହାଡ଼କୁ ଚେଲୁଥିଲା ଯେଉଁ
ସମୟରେ କିଛି ଗ୍ରାମବାସୀ ଭାଲୁ
ହାବୁଡ଼ିବେ ପଡି ଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା
୧୨ଟି ନୀଳଗିରି ମହିଳା ଫୁଲ
ତୋଳିବା ବେଳେ ଭାଲୁ ତାଙ୍କୁ
ଆକ୍ରମଣ କରି ଉତ୍ତାପ କରି ପକାଇ
ଥିଲା । ଏହାପରେ କମଳ କୁମ୍ଭୀର
ନୀଳଗିରି ବୁଝାଳୁ ଭାଲୁ କଟାଡି
ଦେବାକୁ ଚାକ୍ଷର ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗି
ଯାଇଛି । ପରେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସାହୁ
ଘରୁ ଆସୁଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ
ଭାଲୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲା । ତିନି
ଜଣଙ୍କୁ ଗୁରୁତର କରାଯାଇଛି ।
ତେବେ ସକାଳେ ସହରରେ ଭାଲୁ
ରୁଲିବା ନେଇ ସହରବାସୀ ଆତଙ୍କିତ
ହୋଇପଡିଛନ୍ତି ।

ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସମବାୟ ସମିତି
ଅଧିକରେ ଧାନ ମଣ୍ଡି ଖୋଲାଯାଇଛି । ପଞ୍ଜିକରଣ
କରିଥିବା ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସରକାରୀ ବରରେ ଧାନ
କିଣାଯାଉଥିବା କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମଣ୍ଡିର ଅଧିକ ଚିତ୍ର
ଭିନ । ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଅନୁସାରେ, ମଣ୍ଡିରେ
ଧାନ କିଣୁଥିବା ମିଲରମାନେ ମନମାରି କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତି
ଡିଏଲ୍ ଧାନରେ ୫ କେଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମ୍ କରାଯାଉଥିବା
ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି । ଏହା ଫଳରେ ଚାଷୀମାନେ ଗଭୀର
ଭାବେ ଶୋଷିତ ହେଉଛନ୍ତି । ଚାଷୀମାନେ କହିଛନ୍ତି, ନିଜ
ପରିଶ୍ରମରେ ଚାଷ କରି ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ
ମଣ୍ଡିରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବହାର ମିଳୁନାହିଁ । ମିଲରଙ୍କ
ଇଛାମୁଡେ ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଥିବାକୁ ଚାଷୀମାନେ
ଅଧିକରେ ଧାନ ମଣ୍ଡି ଖୋଲାଯାଇଛି ।

ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି । ଏନେଇ ସମବାୟ
ସମିତି ଓ ପ୍ରଶାସନର ନୀରବତାକୁ ନେଇ ଚାଷୀମାନେ
ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଯଦି ଶୀଘ୍ର ଏହି ମନମାରି
ବନ୍ଦ ନହୁଏ, ତେବେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ବେଗୀନ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବ
ଚାଷୀମାନେ । ଅନ୍ୟପଟେ ପ୍ରଶାସନ ସମସ୍ତ କୁହାଯାଇଛି
ଯେ ଅଭିଯୋଗ ଆସିଲେ ତଦତ୍ତ କରାଯିବ ଏବଂ ବୋଷୀ
ମିଲରଙ୍କ ବିରୋଧରେ କେଠାର ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

କନ୍ୟାମାନ-କଳାହାଣ୍ଡି ସାମାଜିକ ଜଙ୍ଗଲରେ ମାଓ କ୍ୟାମ୍ପ ଠାବ

ଫୁଲବାଣୀ, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ଦେଶକୁ ନବୁଳ ଏବଂ ମାଓବାଦୀ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ତେଡ଼ିଲାଲର ସମୟ
ଯେତେ ପାଖେଇ ଆସୁଛି, ପୁଲିସ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବାହିନୀଙ୍କ କୁମ୍ଭୀ ଅପେକ୍ଷା
ମଧ୍ୟ ସେତିକି ତୀବ୍ର ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ସେହିଭଳି କନ୍ୟାମାନ ଜିଲ୍ଲାରେ ମଧ୍ୟ
ଜିଲ୍ଲା ପୁଲିସ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୁରକ୍ଷାବାହିନୀ ସାମାଜିକ କ୍ୟାମ୍ପ, ବିଏସଏସ୍ ମିଳିତ
ଭାବେ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ନବୁଳ ଏବଂ ମାଓବାଦୀ ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳରେ କୁମ୍ଭୀ
ଅପେକ୍ଷାମୂଳକ ଚାଳୁ କରାଯାଇଛି ।
ଆଜି ସକାଳୁ ଜିଲ୍ଲା ପୁଲିସ ଏବଂ ଡିଏସଏସ୍ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମ୍ପର୍କ
ମିଳିତ ଭାବେ କନ୍ୟାମାନ-କଳାହାଣ୍ଡି ସାମାଜିକ କ୍ୟାମ୍ପରେ କନ୍ୟାମାନଙ୍କ
ବଡ଼ ଧରଣର କୁମ୍ଭୀ ଅପେକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ମିଳିତ ଚିମ୍ପକୁ ବଡ଼
ସଫଳତା ମିଳିଥିବା ସୂଚନା ମିଳିଛି ଯେ କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ମିଳିତ ଚିମ୍ପ ଏକ ମାଓ
କ୍ୟାମ୍ପକୁ ଠାବ କରିଛି ଏବଂ କ୍ୟାମ୍ପକୁ ବହୁ ବହୁଳ ସହିତ ବହୁ ପରିମାଣର
ମାଓବାଦୀ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀ ଜବତ ହୋଇଛି । ମାଓ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ
୧୩ ଟି ବହୁଳ, ବହୁ ଡାକିଟିକି, ସୋଲାର ପାନେଲ, ବିଦ୍ୟୁତ ଚାର,
ମେଡ଼ିସିନ ଭଳି ଅନେକ ମାଓବାଦୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଜବତ
ହୋଇଛି । ବହୁ ହାତୀକୋର ମାଓବାଦୀ ଏହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା
ସନ୍ଦେହରେ ମିଳିତ ଚିମ୍ପ ଏବେ ମଧ୍ୟ କୁମ୍ଭୀ ଅପେକ୍ଷା ଚାଳି ରଖିଛନ୍ତି ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଫାଟକରେ ତାଲା : ଅଭିଭାବକ ଓ ଗ୍ରାମବାସୀ ଧାରଣାରେ

ଜଳେଶ୍ୱର, ୨୨।୧ : ଏକପ୍ରେସ୍ ଡ୍ୟୁଏ
ରାଜବଣିଆ ଥାନା ଅନ୍ତର୍ଗତ
କାଳିକ ପଞ୍ଚାୟତର ହାଟଗଡ଼ ଉଚ୍ଚ
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ୩୦ ବର୍ଷ ଧରି ସ୍ଥାୟୀ
ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ନ ହେବା, ନେଶେ
ପୂଜା ଓ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ
ନ ହେବା କାରଣରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟର
ଏସଏମସି କମିଟିର ସଭାପତି ଚନ୍ଦନ
କୁମାର ଦାବିକ ଅଧିକରେ ସମସ୍ତ
ଅଭିଭାବକ ଓ ଗ୍ରାମବାସୀ ବିଦ୍ୟାଳୟର
ମୁଖ୍ୟ ଫାଟକରେ ତାଲା ପକାଇ
ଦେଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ
ବାହାରେ ରଖି ଅନିର୍ଦ୍ଧିତ କାଳ ଆମର
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଗଣଧାରଣାରେ ସେମାନେ
ସହିଥିଲେ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ
ଫାଟକ ସାମ୍ମୁଖରେ ବସିଥିବା ବେଳେ
ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ।

ତାରିଖରେ ଅଭିଭାବକମାନେ
ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗ
କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସମାଧାନ
ହୋଇନାହିଁ । ପୂର୍ବ ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ
ଅଭିଭାବକମାନେ ପୂର୍ବରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ
ଫାଟକରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳେଶ୍ୱର ହେସିଲଦାର ସଚିତ୍
ମାହାନ୍ତି, ଏସପିଓ ସୁବ୍ରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଅତିରିକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର
ଚକ୍ରଧର ମଲିକ, ଆରମ୍ଭିକ ନିଶିକାନ୍ତ
ସିଂ, ସୁପରିଭାଳକ ଶରତ କୁମାର
ବେହେରା, ଗୋପାଳ ମାଝୀ ପହଞ୍ଚି
ଅନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ସୁର, ବିଭଜନ
ବିଶ୍ୱାଳ, ଚକ୍ରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବସନ୍ତ
ସାମଲ ଓ ସତ୍ୟଜିତ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ
ରୁଣ୍ଡାପଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହଦାର ଓ
ଏସପିଓଙ୍କ ଲିଖିତ ପ୍ରତିକ୍ଷିପ୍ତି ପରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ତାଲା ପକାଇ
ଗଣଧାରଣାରେ ସହିଥିଲେ । ଧାରଣା
ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ
ଜଳେଶ୍ୱର ଆଇଆଇସି ଅଶୋକ
ବରିକ, ଜଳ

ଓଡ଼ିଶା ଏକସଙ୍ଗେ

ମତେ ରକ୍ତ ଦିଅ ମୁଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବୀ

ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ନେତାଜୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ- 'ମତେ ରକ୍ତ ଦିଅ, ମୁଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବୀ' ଅନେକ ଯୁବପିଢ଼ିକୁ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ କରିଥିଲା । ଅନେକ ସେତେବେଳେ ନେତାଜୀ ତାଙ୍କରାରେ ଆଜ୍ଞାତ ହିନ୍ଦୁ ଫୌଜରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ନେତାଜୀ ଥିଲେ ଜନମାନସର ନେତା ।

ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ ଅବସରରେ ତାଙ୍କୁ ଶତକୋଟି ପ୍ରଶାମ ଏବଂ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ।

ଆଜିର ନେତାଜୀ ଆହ୍ୱାନ କ'ଣ ଏକଥା ଆପଣଙ୍କୁ ଅଜଣା ନଥିବ ନିଶ୍ଚୟ ? ଆଜିର ନେତାଜୀ ଆହ୍ୱାନ ହେଉଛି- ମୋତେ ଭୋକ୍ତ ଦିଅ, ମୁଁ ଅନେକ ମାଗଣା ଯୋଗ୍ୟ ଦେବିଆପଣମାନଙ୍କୁ, ଆପଣମାନଙ୍କେ ଯେମିତି ଅଛନ୍ତି ସେଇଭଳି ହିଁ ରହିବେ ଆମାମା ଦିନମାନଙ୍କରେ । ସେଇ ଗରିବା ରେଖା ତଳେ ।

ମାଗଣା ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଭୋକ୍ତ ହାତେକରୀ ଏ ପରମ୍ପରା ବେଶ୍‌ କିଛିବର୍ଷ ହେଲା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ଆମ ଦେଶରେ । ଲୋକେ ଜାଣନ୍ତି ନେତାଏ ଦୁଆରକୁ ଝବର୍ଷକୁ ଥରେ ଆସିବେ, ଏକ ବେଳେ ହିଁ ଏମାନେ ହାତ ଯୋଡ଼ିବେ, ଫା'ପରେ ଆମକୁ ହାତଯୋଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଝବର୍ଷ ଯାଏଁ । ତେଣୁ ତଳା ଏବଂ ମାଗଣା ଉପହାର ବଦଳରେ ଭୋକ୍ତ ବିକିବାକୁ ଆଉ କେହି ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଭାବୁନାହାନ୍ତି । ଖୋଲାଖୋଲି ଭାବରେ ପାଲୁଛି କେଶବେଶ ।

ନେତାଜୀଙ୍କ ହୋଇକରଣ ଚଉପଦ୍ମରୁଣ୍ୟ ପାଇଁ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ । ମହା, ବିଧାୟକଙ୍କ ଦରମା ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେବ ବୋଲି ବିଲ୍ ପାରିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଲୋକଙ୍କ ସମାଲୋଚନା ପରେ ହୁଏତ କିଛି କମିପାରେ ଠିକ୍ ପେଟ୍ରୋଲ-ଡିଜେଲ୍ ଦରକୁଟି ବିରୋଧ ପରେ ୫-୧୦ ପଇସା କମିବା ଭଳି । ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଲୋକଙ୍କ ପାଚେକ ଉପରେ କମା ପଡ଼େନି । ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ପାଏ-୧୦ ପେଟ୍ରୋଲ- ଡିଜେଲ୍ ଦର କମିଲା ।

ଏକ ଖବରରୁ ଜଣାଯାଇଛି- ଏଣିକି ବିଧାୟକ ଏବଂ ସାଂସଦଙ୍କୁ ଅସମ୍ମାନ କଲେ ବାବୁମାନଙ୍କୁ ମହଙ୍ଗା ପଡ଼ିବ । ସଂସଦୀୟ କମିଟିର କଡ଼ା ଚେତାବଦୀ ପରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଚଳିଚଳାଏ ୧୨ତାରିଖରେ ନୂଆ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିଛନ୍ତି । ଯାହାକି ପ୍ରଶାସନିକ ପଦସୂଚୀରେ କମ୍ପନ ପୁସ୍ତକ ରହିଛି । ବିଧାୟକ ଓ ସାଂସଦମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ ପ୍ରୋତ୍ସାହନକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବା ନିଜର ବଦଳି-ପଦୋନ୍ନତି ଅବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ରାଜନୈତିକ ଚାପ ପକାଇଲେ 'କଣ୍ଠକୁ ଚୁଲୁକ' ଅନୁସାରେ କଠୋର ଦଣ୍ଡ ମିଳିବ ବୋଲି କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ସତର୍କ କରାଇ ଦେଇଛି । ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାର ମୋହନ ମାଝୀଙ୍କ ସରକାର ୨୦୨୪ ନଭେମ୍ବର ୨୯ତାରିଖରେ 'ବୁକ୍ ସକ୍ୱଲିଭି-୪୭'କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସମାନ ଆଇନଗୁଣ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ଜନପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ହିଁ, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ବିଧାୟକ ଏବଂ ସାଂସଦମାନଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ବାବୁମାନେ ଅସମ୍ମାନ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସରକାର ଭାବିଲେ ସେତେବେଳେ ଭାବିବା ଉଚିତ୍ ସେଇ ବାବୁମାନେ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ କିଭଳି ସମ୍ମାନ ଜଣାଉଥିବେ ?

ନେତାମାନେ କେବଳ ନିଜ କଥା ହିଁ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି । ନିଜ ଦରମା ଏବଂ ଭଣ୍ଡା ବଢ଼ାଇବା ସମୟରେ ହଜାର /ଦେହୁହଜାର ଟଙ୍କା ଭଣ୍ଡାରେ ବା ଇପିଏସ୍ ପେନସନରେ ଜଣେ କିଲକି ଚଳୁଛି, ଏକଥା କେବେ ନେତାମାନେ ଭାବିଛନ୍ତି କି? ଯଦି ଭାବିଥାନ୍ତେ ତା'ହେଲେ ନିଜ ଦରମା ଏକାଧରକେ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କରିବାକୁ ସାମାନ୍ୟ କୁଣ୍ଡା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥାନ୍ତେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ଆଜିର ଦିନରେ ମନେପଡ଼େ ନେତାଜୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଆଉ ବେଶ୍‌ ଅନୁଭବ କରିହୁଏ ନେତାଜୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଆଉ ଆଜିର ନେତାଜୀ ଆହ୍ୱାନ ଭିତରେ ଫରକ କେତେ ।

ଆ

ମ ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଦେବଦେବୀଙ୍କର ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯିବାର ପରମ୍ପରା ରହିଛି । ଏହି ଦିନମାନଙ୍କରେ ଲୋକମାନେ ଭାବ, ଭକ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଦେବଦେବୀମାନଙ୍କର ପୂଜା କରି ନିଜ ନିଜର ମନକଥା ଜଣାଇ ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ତିଥିରେ ବିଦ୍ୟାତା ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇଥାଏ । ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କର ଏହିଦିନ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ହୋଇଥାଏ । ବିଶେଷ କରି ମୁଖ୍ୟତଃ ଓ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଭଳି ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରମାନଙ୍କରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜା ବହୁ ଆଡ଼ମ୍ବର ସହକାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଆମ ଓଡ଼ିଶା ଭଳି ଅନେକ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଶିଳାମୁଖ୍ୟାନୁଗୁଡ଼ିକରେ ବିପୁଳ ଉତ୍ସାହ ଉଦ୍‌ପତ୍ତୀର ସହିତ ଏହି ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କର ପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଅଛି । ଠିକ୍ ସେହିପରି ବାଗ୍‌ଦେବୀ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପୂଜା ଆମ ଦେଶରେ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଆସୁ ଅଛି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ହେଉଛନ୍ତି ଜ୍ଞାନଦାତ୍ରୀ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାମଦୀସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ଏ ବିଶାଳ ଧରାପୃଷ୍ଠାରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହି ପବିତ୍ର ଦିବସଟିକୁ ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚମୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହିଦିନ ଏକ ଶୁଭଦିନ ହୋଇଥିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କଠାରେ ସମସ୍ତ ଗୁଣ ରହିଛି। ସେ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଧାନ ଦେବୀ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପୂଜା ହେବ ସମ୍ପତ୍ତି । ମାମଦୀସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିରେ ସର୍ବତ୍ର ଏହି ପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ, ସିଦ୍ଧିଦାତ୍ରୀ, ଜ୍ଞାନଦାତ୍ରୀ, କଳାର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ ।

ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପୂଜା ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ କୁପାଳାଭ କଲେ ମହାମୁଖି ମହାଭାଗୀନେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ । ମହାମୁଖି କାଳିଦାସ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରି ତାଙ୍କରି କୁପାଳାଭ କରି ମହାଭାଗୀନେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ । କାଳିଦାସ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ପଦମୁଖର ବର୍ଣ୍ଣନା ନବନି ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ କାଳିଦାସଙ୍କୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବସାବାସି ରହିଥିବା ଦୀର୍ଘଦିନର ଅଜ୍ଞତା ଦୂର କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ପାଦ ନଦୀ କଳରେ ରୂପି ରହିଥିବା ସମୟରେ କାଳିଦାସ ତାହା ଦେଖିପାରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ସମୟରେ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ରଚନା କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖିଥିଲେ-

ଜ୍ଞାନଦାତ୍ରୀ ଓ ବୁଦ୍ଧିଦାତ୍ରୀ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ

କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ପାଦ ନଦୀ କଳରେ ରୂପି ରହିଥିବା ସମୟରେ କାଳିଦାସ ତାହା ଦେଖିପାରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ସମୟରେ ସେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ରଚନା କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖିଥିଲେ-

‘କଞ୍ଚଳ ପୁରିତ ଲୋଚନଧାରେ ଧନମୁଖକ ଶୋଭିତ ମୁଖାହାରେ ବାଣୀ ପୁସ୍ତକ ରଞ୍ଜିତ ହସତ୍ତ ଭରବତୀ ଭାରତୀ ଦେବୀ ନମସ୍ତେ ।’ ଏହା ରଚନା କରି ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ନିକଟରେ ମହା ଅପରାଧ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଅସୀନ କୁପା ଲାଭ କରି ଅଗାଧ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ସେ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଦେହ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ସେ କେଉଁଠାରେ ପରାସ୍ତ ହେଉନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ତ ଅପରାଧରେ ବିଦ୍ୟାନଗରୀରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆକଞ୍ଚ ଅଧିଷ୍ଠା ସହକାରେ ଜ୍ଞାନ ଭୋଜ ମଧ୍ୟ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଭକ୍ତିର ସହିତ ଆରାଧନା କରି କୁପାଳାଭ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର କୁପାଳାଭ କରି ଅଧିଷ୍ଠା କରି ମଧ୍ୟ କବିତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଅନେକ କାବ୍ୟ କବିତା, ଭଜନ, ଜଣାଣ ଇତ୍ୟାଦି ରଚନା କରି ଆମ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଉଦ୍‌ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର କୁପାଳାଭ କଲେ ଅଜ୍ଞାନୀ ମଣିଷ ପୁରାଣକୁ ଜଣାଯାଏ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ହେଉଛନ୍ତି ଜ୍ଞାନଦାତ୍ରୀ ଓ ବିଦ୍ୟାଦାତ୍ରୀ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଜ୍ଞାନର ଦେବୀ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଅଜ୍ଞାନ ରୂପକ ଅଧିକାର ଦୂର କରି ଜ୍ଞାନର ଆଲୋକରେ ଆଲୋକିତ କରିବା ମାଆ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ । ସେ କେବଳ ମାମଦୀସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିରେ ଜଗତରେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହିଦିନ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଆରାଧନା ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ପଦମୁଖର ବର୍ଣ୍ଣନା ନବନି ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ କାଳିଦାସଙ୍କୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବସାବାସି ରହିଥିବା ଦୀର୍ଘଦିନର ଅଜ୍ଞତା ଦୂର କରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ପାଦ ନଦୀ କଳରେ ରୂପି ରହିଥିବା ସମୟରେ କାଳିଦାସ ତାହା ଦେଖିପାରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ସମୟରେ ମୁଖମଣ୍ଡଳର ରଚନା କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖିଥିଲେ-

ଜିଜ୍ଞାସା ନିରଞ୍ଜନ ଶତପଥୀ

ଗଳାରେ ମୁଖାହାର, ଦୁଇ ହସତରେ ବାଣୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ହସତରେ ପୁସ୍ତକ ଧାରଣ କରି ଶ୍ୱେତ ପଲ୍ଲୀବନରେ ଉପବେଶନ କରିଥାନ୍ତି । ସେ ବାଣୀ ନାମକ ଏକ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ଧାରଣ କରିଥିବାବୁ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ ବାଣୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଜ୍ଞାନଦାତ୍ରୀ ବାଣୀ, ଶରଦା, ବାଣୀପାଣି ବୋଲି ଅବିହତ କରାଯାଇଛି । ସରସ୍ୱତୀ ଯୋଗମାୟା ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତିଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବାର କୁହାଯାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ପୁରାଣରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କଥା ଲେଖା ଥିବାର ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ । ମାର୍କଣ୍ଡ ପୁରାଣ ଅନୁସାରେ ଦକ୍ଷପ୍ରଜାପତି ତିଷ୍ଟୁଙ୍କ କରି ଧାନରେ ବସିଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କର ଦକ୍ଷଣ ନାଭିବାକୁ ପଦନ ଯିବା ସମୟରେ ଏକ ପୁରୁଣା କନ୍ୟାଟିଏ ଗାତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସେତେବେଳେ ଶ୍ୱେତବସି ପରିଧାନ କରିଥିଲେ । ଦକ୍ଷପ୍ରଜାପତି ତାଙ୍କର ନାମକରଣ କରିଥିଲେ ସରସ୍ୱତୀ । ସେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଏହି ପୁରାଣରେ ଲିଖିତ ଅଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପୁରାଣକୁ ଜଣାଯାଏ ଚନ୍ଦ୍ରା ଏ ବିଶାଳ ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଦନା କରି ମନୁଷ୍ୟ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଜୀବଜଗତ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅସତ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ଏହି ଅଶାନ୍ତି ଓ ଅସତ୍ୟତାକୁ ବିଚୁରିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଉପାୟ ନପାଇ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲେ । ଏ ସୃଷ୍ଟିରେ ସୁଖଶାନ୍ତି ଓ ସଂହତି ଭରି ଦେବା ପାଇଁ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ନିବେଦନ କଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ମା' ଭଗବତୀଙ୍କୁ ତତ୍କାଳ ଏ ବିଶାଳ ସୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିକଲେଆତ୍ମା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଏହି ଦୁର୍ଗତି ସମୟରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ମାଆ ଭଗବତୀଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ଭବ ହେଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଅଧିଷ୍ଠାନ ଫଳରେ ଏ ବିଶାଳ

ସୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ହତାସା, ନିରାଶା, ଅଶାନ୍ତି ଓ ଅସତ୍ୟତା ବିଲୋପ ଘଟିଲା ଏବଂ ସର୍ବତ୍ର ସରସତା ବ୍ୟାପି ଗଲା । ସେହିଦିନ ଥିଲା ମାମ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପଞ୍ଚମୀ ବା ସତ୍ୟ ପଞ୍ଚମୀ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବାଣୀବାଦନୀ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ହେଉଛନ୍ତି ଦେବପତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କନ୍ୟା ବୋଲି ପୁରାଣରେ କୁହାଯାଇଛି । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପୁରାଣରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ବାହାରି ବିଷ୍ଣୁ ବାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ତେବେ ବେଦପତି ବ୍ରହ୍ମା ହେଉଛନ୍ତି ପିତା ଓ ଶ୍ୱେତସ୍ୱ ପରିହିତା ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ହେଉଛନ୍ତି କନ୍ୟା । ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇ ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ସଙ୍ଗୀତ ଗାନ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଜୀବଜଗତ ସୁରକ୍ଷାନ ଲାଭ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଲେ ।

ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ବେଦପତି ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରତ୍ୟେକକ ବିହାର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ବାନ୍ଧି ରୂପେ ଅବସ୍ଥାନ ନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ବିହାର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିଦେବା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଜ୍ଞାନାଗୁଣ ପଣ୍ଡିତ, କବି, ଲେଖକ ପ୍ରଭୃତି ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରି କୁପାଳାଭ କରିଥାନ୍ତି । କବି ସମ୍ରାଟ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ପଲ୍ଲୀକବି ନନ୍ଦକିଶୋର ବନ୍ଧୁ, କବିସୂର୍ଯ୍ୟ କବିଚନ୍ଦ୍ର ରଥ ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ କବି ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରି କବିତା ରଚନା କରୁଥିବା ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ହେଉଛନ୍ତି ଜ୍ଞାନ ଦେବୀ । ତାଙ୍କର କୁପାଳାଭ କଲେ ଅଜ୍ଞାନ ରୂପକ ଅମା ଅଧିକାର ବିଚୁରିତ ହୋଇଥାଏ । ଏ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ସେ କୌଣସି ଜ୍ଞାନକୁ ଆଣ

କରିବାକୁ ହେଲେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଭକ୍ତିର ସହିତ ଆରାଧନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତାଙ୍କ କୁପାଳାଭ ମାଆ ଆତ୍ମେମାନେ ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଉପାସନା କରିବା ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶବ୍ଦ ଧାରଣା କରିବା । ଏହି ଶବ୍ଦ ସାଧନା ବିନା ଫଳ ଲାଭ ହୋଇନାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଆମ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଏହି ଦେବୀଙ୍କ ନାମ ମହାସରସ୍ୱତୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଆମ ଦେଶର ମୁନାରଣି, ସିଦ୍ଧଧାସକ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରପାମନଙ୍କର ନାମରେ ସରସ୍ୱତୀ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ିଦିଆଯାଇଛି । ସରସ୍ୱତୀ ନାମ ହେଉଛି ଏକ ସମ୍ମାନର ନାମ । କେତେକ କବିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସରସ୍ୱତୀ ଉପାଧିରେ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଇଛି । ମା' ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଅପାର ମହିମା ରହିଛି । ନୀଳାଚଳ ଧାମ ପୁରୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଉଦ୍‌ଘାଟନାରେ ବିରାଜମାନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀକଳାଧରୀଙ୍କୁ ମହାକାଳୀ, ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଶ୍ରୀବଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମହାସରସ୍ୱତୀ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ମହିମା ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ । ସେ ବିଶ୍ୱରୂପୀ ଓ ସର୍ବରୂପୀ ଭାବେ ପୂଜିତା । ସମସ୍ତ ଦେବଦେବୀର ବାନ୍ଧନ ରହିଛି । ଠିକ୍ ସେହିପରି ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବାନ୍ଧନ ରହିଛି । ଶ୍ୱେତବର୍ଣ୍ଣର ହଂସ ହେଉଛି ତନାକର ବାନ୍ଧନ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ବାନ୍ଧନ ହଂସ ବୋଲି ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆମ ଦେଶରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ହୋଇଆସୁଅଛି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ରୂପ ହେଉଛି ପତିତ ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀ । ପୂର୍ବରୁ ପବିତ୍ର ଗଙ୍ଗାନଦୀ ଛାନ୍ଦରେ ପତିତ ଥିଲା ଏହି ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀର ଖାନ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଥିଲା । ଦୈନିକ ଯୁଗରେ ମୁନିରଖିମାନେ ଏହି ନଦୀକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନଦୀ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ଯେପରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଠିକ୍ ସେହିପରି ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଏହି ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀ ଆମର ପ୍ରାଚ୍ୟ ସୁରଣୀୟ । ତୀର୍ଥସାହାର ମନ୍ଦିରେ ଲେଖାଅଛି 'ଗଙ୍ଗେ ଚ ଯମୁନା ଚୈବ ଗୋଦାବରୀ ସରସ୍ୱତୀ, ନର୍ମଦେ ସିନ୍ଧୁ କାବେରୀ ଜଳେନ୍ଦ୍ରିନ ସନ୍ଦ୍ୟାକୁରୁ ।' ବହୁ

ପୂର୍ବରୁ ଏହି ନଦୀକୁ ଦେବା ସରସ୍ୱତୀ ଭାବରେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ମୁନାରଖିମାନେ ଏହି ନଦୀକୁ ଲେଖିଲେ ହୋମ ଯଜ୍ଞଦି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ସାଧନ କରୁଥିଲେ । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ସହିତ ସରସ୍ୱତୀ ନଦୀର ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିବାର ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଜଣାଯାଏ । କେବଳ ଯେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମୀ ବଲୟମାନେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିଛନ୍ତି ତାହା ତାହା ଚୁହାଁ, ବୈଦି ଓ ଜୈନ ଧର୍ମୀ ବଲୟମାନେ ମଧ୍ୟ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରିଥାନ୍ତି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ଜ୍ଞାନ ଓ ବୁଦ୍ଧି ଦାନ କରନ୍ତି ବୋଲି ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମାଣ୍ଡାଣ୍ଡରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଆମ ଦେଶର ଅନେକ ଛାନ୍ଦରେ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ହୃଦାୟଦେବୀଙ୍କ କନ୍ୟା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇଛି । ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ବିଦ୍ୟାଦାତ୍ରୀ ଓ ବୁଦ୍ଧିଦାତ୍ରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଳାମୁଖ୍ୟାନୁଗୁଡ଼ିକରେ ମାମଦୀସର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସେହିଦିନ ନିର୍ଜଳା ଉପବାସ କରି ଏହି ପୂଜାର ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗ ପୁଷ୍ପ ଓ ରଙ୍ଗିନୀ କାଗଜରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସୁସଜ୍ଜିତ କରି ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି । ପୂଜା ଶେଷରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ନିର୍ମିତ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ପୂଜାଞ୍ଜଳି ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ପୂଜାଞ୍ଜଳି ମନ୍ତ୍ରା ଯା କୃତ୍ୱନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭାର ସ୍ୱର ଧବଳା, ଯା ଶ୍ୱେତ ପଲ୍ଲୀବନ, ଯା ବାଣୀ ବରଦଣ୍ଡ ଶରା, ଯା ଶୁକ୍ଳକ୍ଷ୍ମାଦିତା, ଯା ବ୍ରହ୍ମାହୁତ ଶକ୍ତର ପ୍ରକୃତିଞ୍ଜ ଦେବି ସଦାସର୍ବିତ, ଶ୍ୟାମାଂସାପୁ ସରସ୍ୱତୀ ଭଗବତୀ ନିଶ୍ଚୟ ଜାତ୍ୟାପଞ୍ଚା ।' ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ବିଦ୍ୟାଦାତ୍ରୀ ଓ ପୁସ୍ତକଧାରଣିଣୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପୂଜା ନିକଟରେ ପୁସ୍ତକ ରଖି ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଧୀମାନେ ଶ୍ରୀ ପଞ୍ଚମୀଦିନ ଭକ୍ତିର ସହିତ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ଆରାଧନା କଲେ ବିଦ୍ୟାଳାଭ ସହିତ ଅଶେଷ ଫଳ ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଏହି ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ସହିତ ପାଠିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ଏହି ଦୁଇଟି ପର୍ବ ଶିଳାମୁଖ୍ୟାନୁଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟ ପର୍ବ । ବିଦ୍ୟାଦାତ୍ରୀ ମାଆ ସରସ୍ୱତୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସେଇଦିନ ଘୋଷଣା ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଦିନରେ ପୂଜା ନିକଟରେ ପୁସ୍ତକ ଭଣ୍ଡାରକୁ ଉନ୍ନତମାନଙ୍କ କରୁଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଏହାହିଁ ପ୍ରାଥମିକ ।

ବୁଦ୍ଧି, ରାଜନୀତି, ବେହାପଡ଼ା ମୋ. ୮୯୧୭୨୧୩୦୭୩

ବିଦ୍ୟା ଓ ବାଣୀର ଦେବୀ : ବାଗ୍‌ଦେବୀ

ସତ ପଞ୍ଚମୀ ମା' ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରକଟ ହେବା ବିଦ୍ୟା ଓ ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରକାଶ ଦିବରେ ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେ ବାଣୀର ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁହାଯାଏ । ବାଣୀ ବା ଜିହ୍ୱାରୁ ବାହାରିଥିବା ବାଣ, ଥରେ ବାହାରିଗଲେ ପୂଣି ଫେରି ଆସିନଥାଏ । ଏଣୁ ବାଣୀର ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଏବଂ ସଦୃଶ୍ୟୋଗ ଦେବୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହିଁ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସବ କରାଉ ମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ମୌନ ରହିଥାଏ, ସେ ସମୟରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଅକ୍ଷରମାନ ସ୍ୱର ହୋଇ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀ, ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ କଳାକୌଶଳର

ବିଦ୍ୟା ଓ ବାଣୀର ଦେବୀ : ବାଗ୍‌ଦେବୀ

ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେ ବାଣୀର ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁହାଯାଏ । ବାଣୀ ବା ଜିହ୍ୱାରୁ ବାହାରିଥିବା ବାଣ, ଥରେ ବାହାରିଗଲେ ପୂଣି ଫେରି ଆସିନଥାଏ । ଏଣୁ ବାଣୀର ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଏବଂ ସଦୃଶ୍ୟୋଗ ଦେବୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହିଁ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସବ କରାଉ ମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ମୌନ ରହିଥାଏ, ସେ ସମୟରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଅକ୍ଷରମାନ ସ୍ୱର ହୋଇ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀ, ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ କଳାକୌଶଳର

ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେ ବାଣୀର ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁହାଯାଏ । ବାଣୀ ବା ଜିହ୍ୱାରୁ ବାହାରିଥିବା ବାଣ, ଥରେ ବାହାରିଗଲେ ପୂଣି ଫେରି ଆସିନଥାଏ । ଏଣୁ ବାଣୀର ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଏବଂ ସଦୃଶ୍ୟୋଗ ଦେବୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହିଁ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସବ କରାଉ ମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ମୌନ ରହିଥାଏ, ସେ ସମୟରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଅକ୍ଷରମାନ ସ୍ୱର ହୋଇ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀ, ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ କଳାକୌଶଳର

ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେ ବାଣୀର ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁହାଯାଏ । ବାଣୀ ବା ଜିହ୍ୱାରୁ ବାହାରିଥିବା ବାଣ, ଥରେ ବାହାରିଗଲେ ପୂଣି ଫେରି ଆସିନଥାଏ । ଏଣୁ ବାଣୀର ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଏବଂ ସଦୃଶ୍ୟୋଗ ଦେବୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହିଁ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସବ କରାଉ ମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ମୌନ ରହିଥାଏ, ସେ ସମୟରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଅକ୍ଷରମାନ ସ୍ୱର ହୋଇ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀ, ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ କଳାକୌଶଳର

ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେ ବାଣୀର ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାଗ୍‌ଦେବୀ କୁହାଯାଏ । ବାଣୀ ବା ଜିହ୍ୱାରୁ ବାହାରିଥିବା ବାଣ, ଥରେ ବାହାରିଗଲେ ପୂଣି ଫେରି ଆସିନଥାଏ । ଏଣୁ ବାଣୀର ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଏବଂ ସଦୃଶ୍ୟୋଗ ଦେବୀ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହିଁ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସବ କରାଉ ମୁକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର । ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ମୌନ ରହିଥାଏ, ସେ ସମୟରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଅକ୍ଷରମାନ ସ୍ୱର ହୋଇ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀ, ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ କଳାକୌଶଳର

ହୋଇଥିଲା । ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ ବୋଲାଗଲେ । ଦୈନିକ ଯୁଗର ବାଗ୍‌ଦେବୀ କାଳାନ୍ତରେ ସରସ୍ୱତୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେଲେ । ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମାତ୍ର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ପଞ୍ଚମୀରେ ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରକଟ ହେବାର ବିଦ୍ୟ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଏହି କାରଣରୁ ସତ୍ୟ ପଞ୍ଚମୀ ଦିନ ବାଗ୍‌ଦେବୀ ଜୟନ୍ତୀ ମଧ୍ୟ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ନାମରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ବାଗ୍‌ଦେବୀଙ୍କ ଆରାଧନା ପଛରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚାହୁଁ ହେଉଛି- ଆପଣ ମହାନ୍ତି କହୁଛନ୍ତି, ଭବିଷ୍ୟତ କୁହନ୍ତା କାରଣ ମହାନ୍ତି ବାଣୀ ମିତ୍ରୁ କରିଥାଏ ଏବଂ କରୁ ବାଣୀ ଶୁଦ୍ଧ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସେଇ-୬, ସିଦ୍ଧି, କଟକ, ଦେ. ୯୪୩୭୨୨୫୪୮୯

ରାଜ୍ୟ ପୁସ୍ତିକ ସଂଗ୍ରାମର ଅଧିକାର ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ ସଂଗ୍ରାମର ମହାନ ଯୋଦ୍ଧା, ଭାରତୀୟ ରାଜନୀତିର 'ଝଡ଼ର ଭଗଲ

ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଦ୍ଧା, ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିଭାଦୀପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ, ମହାନ ଦେଶଭକ୍ତ, ସଂଗ୍ରାମୀ ପୁରୁଷ, ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଯାହାଙ୍କ ପାଦଶବ୍ଦରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ହୃଦୟକମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲା, ଯାହାଙ୍କ ନାଁ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ସଂଚାର ହେଉଥିଲା। ସେହି କ୍ରାନ୍ତିବୀରଙ୍କ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ୧୮୯୭ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ୨୩ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ମାଟିର କଟକ ସହରରେ । ପିତା ଜାନକୀନାଥ ବୋଷ ଓ ମାତା ପ୍ରଭାବତୀ ଦେବୀଙ୍କର ସେ ଥିଲେ ସର୍ବକନିଷ୍ଠ ସନ୍ତାନ । ଓଡ଼ିଶାର ପାଣି ପବନରେ କଟିଥିଲା ତାଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ଓ ଶୈଶବ, ତାଙ୍କ ପାଇଁ କଟକ ଆଜି ଗର୍ବିତ । ରେଭେନ୍ସା କଲିଜିଏଟ୍ ସ୍କୁଲର ମାଟି ଏବେ ବି ଗର୍ବର ଗାରିମାରେ କହୁଛି, ସୁଭାଷ ମୋ ଛାତ୍ର।

ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେଉଳୋଲି ଦାବା କରି ସୁଭାଷ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଓ ମୁସଲିମ୍ ଲିଗ୍ ନେତା ଜିନ୍ନାଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ। କିନ୍ତୁ କିଛି ଠକପ୍ରଦ ହେଲାନାହିଁ। ସେହି ସମୟରେ ସୁଭାଷଙ୍କର ହୃଦୟ ଦେଶପ୍ରୀତି, ଅସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ଦାମପକ୍ଷୀ ତିରାଧାରୀ ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ଆତଙ୍କିତ କରିଥିଲା । ସେ ସୁଭାଷଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଆକରେ ବନ୍ଦୀ କରି ଜେଲରେ ରଖିଥିଲେ, ସେଠାରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନ ଖରାପ ହେବାକୁ ତାଙ୍କୁ ଚାକ୍ କରୁଥିଲେ। କିନ୍ତୁ କୌଣସିକ୍ରମେ ସୁଭାଷ ସେଠାରୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରିଥିଲେ । ୧୯୪୧ରେ ଦୀର୍ଘ ଯାତ୍ରାରେ ପରେ କର୍ମୀମାନେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ ଭାରତ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା କିନ୍ତୁ ତା ଦକ୍ଷିଣରେ 'ଜାଲିଆନାୱାଲା ବାଗ୍' ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି

କ୍ରାନ୍ତିବୀର ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ

ହରପ୍ରିୟା ମହାନ୍ତି

ସୁଭାଷ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଜୀବନରୁ ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ଭାରତୀୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ଦୁର୍ଗଣ ଭାବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଏହାର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଓ ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି କଲେଜରୁ ବହିଷ୍କାର ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା। ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ଦେଶପ୍ରେମ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା। ସୁଭାଷ ଥିଲେ ଆକର୍ଷକ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଓ ସଂଗ୍ରାମୀ। ଭାରତମାତାଙ୍କ ପରାଧୀନତା ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିଲା। ସର୍ବଦା ବିଦେଶୀ ଶୁଖିକକୁ ଦେଶ ମାତୃକାକୁ ପୁତ୍ର କରିବାକୁ ସେ ଯେପରି ଚତୁର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ। ଆଇବିଏସ୍ ପାଠିକି ଛାଡ଼ି ସିଧା ଲଣ୍ଡନରୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ନେତୃତ୍ୱ ନେଉଥିବା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ। ସାବରମତୀରେ ମହାତ୍ମା ଓ ମା' କଷ୍ଟରବାକୁ ସାକ୍ଷାତ

ନିଶି ସୁଭାଷ ପ୍ରିୟ ଅଫ୍ ଫ୍ରେଜସ୍ୱର ଭାରତ ଆଗମନକୁ ବିରୋଧ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସଂଗଠିତ କରି ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ଗିରଫ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୧୧ଥର ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାରାବରଣ କରିଥିଲେ । ୧୯୨୩ ମସିହାରେ ସୁଭାଷ ବୋଷ କଲିକତା କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ ହେଲେ । ନିର୍ବାଚିତ ହେବା ପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ କାମ ଥିଲା ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ଦଙ୍ଗାକୁ କୋଳକତାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା । ସେହି ସମୟରେ ସେ 'ବଙ୍ଗଳା କଥା ଓ ଫରଘାତ' ନାମକ ଦୁଇଟି ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦନା କରୁଥିଲେ। କଂଗ୍ରେସରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଜଣେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନେତା ଭାବେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରିୟଭାଜନ ହୋଇପାରିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ମହାତ୍ମା ଓ ମା' କଷ୍ଟରବାକୁ ସାକ୍ଷାତ

ହାତରେ ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ସୁଦେଶକୁ ଫେରିଯିବେ । ସୁଭାଷ ବୋଷ ୧୯୩୮ ମସିହାରେ ହରିପୁରା କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ତାଙ୍କ ଅଭିଭାଷଣରେ କହିଥିଲେ, 'ଆମର ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ୟା ହେଉଛି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନିରାକରଣ, ଶିକ୍ଷାର ବିସ୍ତାର, ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ଓ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଡାକ୍ତାରେ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ପର୍କ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବ୍ୟବହାର । ସୁଭାଷ କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ହେବା ପରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର କେଉଁଠି ମତଭେଦ ହୁଏ ସତ କିନ୍ତୁ ସୁଭାଷ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଆପୋଷମୁଖୀ ଧାରାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବାବେଳେ ସୁଭାଷ ଆପୋଷହୀନ ଧାରାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ଯେଉଁଥିପାଇଁ ବାପୁଜୀ ଓ ନେତାଜୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ ହୁଏ ମନାନ୍ତର ହୁଏ ନାହିଁ । ସେ କହୁଥିଲେ,

ଦେଖି ଇଂରେଜମାନେ ପ୍ରମାଦ ରଖିଥିଲେ। ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମହାକାଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଧାର ହେଲା । ତା'ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା। ସୁଭାଷଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ବିଭିନ୍ନ ସରକାରଙ୍କ ସମଗ୍ର ଆଖି ଠୁଳ ହୋଇଗଲା । ବୋଷ ପରିବାର ଉପରେ । ସୁଭାଷ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗଦେଇ ନେତୃତ୍ୱ ନେଲା ପରେ କଂଗ୍ରେସକୁ ୪୦ ବର୍ଷ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ସେ କହୁଥିଲେ ୪୦ ବର୍ଷ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ କିଛି କମ୍ କଥା ନୁହେଁ। ତେଣୁ ଆମକୁ ଶୀଘ୍ର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦରକାର । 'କୁଲର୍ ଇଣ୍ଡିଆ' ତାଙ୍କର ଶୀଘ୍ର ଦିଆଯାଉ । ଯାହାକୁ ନେଇ କଂଗ୍ରେସରେ ମତଭେଦ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । କଂଗ୍ରେସରେ କିଛି ସଦସ୍ୟ ଏଥିରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସୁଭାଷଙ୍କୁ କଂଗ୍ରେସର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ

ତାଙ୍କରାରେ ପୃଥ୍ୱୀ ପ୍ରକାଶିତ କରିଥିଲେ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ବୋଷ । ସେହି ସମୟରେ ଜାପାନରେ ରାସ୍ ବିହାରୀ ବୋଷ ଆଦିଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଆକାସ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୪୩ ମେ ୬ରେ ସୁଭାଷ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ଏହି ସଂଗଠନକୁ ଦୃଢ଼ କରିବାରେ ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କଲେ। ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଦୈନିକ ଚାଲି ନ ଯେଉଁ ଦିନ ସେ ଯେପରି ଭାବେ ଲଢ଼ି ପାରୁଥିଲେ ତାହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ତତ୍ପର ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତରେ କାଣିଶୁଣି ଧର୍ମିକିତରେ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଗଠନ କରିଥିଲେ ଯେପରି ଦରକାର ହେଲେ କଣିଶୁ ଅନ୍ୟକଣିଶୁ ବିଭିନ୍ନ ମତଭେଦ କାଟିଆଣ ସଂଘର୍ଷ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ କିନ୍ତୁ ସୁଭାଷ ଆକାସ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜର ସିପାହୀମାନଙ୍କୁ ଶିଖାଇଲେ ସେମାନେ ଉଡ଼ାଟିଆ ସୈନ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି, ଆକାସ୍ ସୈନ୍ୟ ଲାଗି ଭାରତବର୍ଷ ଏକ ଓ ଅଭିନ । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ମିଳିମିଶି ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ହେବ । ୧୯୪୩ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୨୫ ତାରିଖରେ ସେ ଫୌଜର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀ ପଦବୀ ଗ୍ରହଣ କଲେ। ଭାରତର ଶେଷ ସ୍ୱାଧୀନ ସମ୍ରାଟ ବାହାଦୁର ଶାହାଙ୍କ ଏକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକବିତା ଗାଇ ସେ କହିଥିଲେ ଯାହାର ଅର୍ଥ ଥିଲା 'ଯେତେବିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତର ଶୈର୍ଯ୍ୟ ଲଣ୍ଡନର ବକ୍ଷସ୍ତଳକୁ ବିଦାର୍ଣ କରୁଥିବ ।' ଆମ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଆମକୁ ହିଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଦରକାର । ଆମ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଆମକୁ ହିଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଦରକାର । ତୁମେ ମୋତେ ରକ୍ତ ଦିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବି। ଯେତେବେଳେ ଅଧିକାରୀ ଭାରତୀୟ ନିଆଁକୁ ଡେଇଁ ପାରିବେ, ସେତେବେଳେ ଯାଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ଆଗେଇ ଚାଲ, ଆଗେଇ ଚାଲ, ସମ୍ମୁଖରେ ସଂଗ୍ରାମର ଦିନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ନିଜକୁ । 'ଦିଲ୍ଲୀ ଚଲେ।

ଯାହାକୁ ଆହୁରି ନେତୃତ୍ୱାଣୀତ ହୋଇ ଅନେକ ନାରୀ ଏଥିରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ। ସେହି ସମୟରେ ଜାପାନରୁ ସାରା ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କୁ ସମୋୟତ କରି କହିଥିଲେ, 'ମୁଁ ମୋର ଗାମ୍ବୀରୀ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ସେବକ ଭାବରେ ନିଜକୁ ବିଦେଶନା କରୁଛି, ଏହି ଭୂମିକା ପୂରଣ କରି ବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଏକ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ରୂପେ ସଂଗଠିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ। ସ୍ୱାଧୀନତା ଏହାର ଧୂବ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।' ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ କର୍ମୀନା ହାରିବା ପରେ ସୁଭାଷଙ୍କ ଆକାସ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ ଯୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତି ପାରି ନଥିଲେ। ତଥାପି ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଭାରତକୁ ଇଂରେଜ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ନିଶ୍ଚା କମି ନ ଥିଲା। ସେହି ମହାନ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ସମ୍ପଦ ଧରି ସୋଭିଏତ୍ ଋଷିଆକୁ ଯିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହେଲେ। ସେ ଲେୟନିନ୍ କ୍ରେମିନ୍ ଲିନ୍ ସି ଦେଇ କହିଥିଲେ, 'ମୁଁ ଋଷିଆ ଦେଶରେ କିଛି ସମୟ କଟାଇବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ। ମୁଁ ହିମାଳୟ ନିକଟରେ ଭାରତୀୟ ଗାଡ଼ି ସେନାକୁ ପୁଣି ଏକାଠି କରିବି । ମୁଁ ସ୍ୱାଧୀନ ପୁତ୍ର ଭାରତର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱପ୍ନ ସାକାର କରିବା ତେଣୁ ମୋ ଦେଶ ଆତ୍ମକୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଅଗ୍ରସର ହେବି ।' ବିଧିର ବିଧାନ ବିଚିତ୍ର। ଋଷିଆ ଯାତ୍ରା ରାସ୍ତାରେ ତାଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ବିମାନରେ ନିଆଁ ଲାଗିଯାଇଥିଲା। ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କପେଇ ସହରର ବିମାନ ବନ୍ଦରେ ବିମାନ ଅବତରଣ କଲା । ତାଙ୍କପେଇ ନନ୍ ମୋର୍ଡ୍ ସାମଗ୍ରିକ ହସ୍ତିତାଳରେ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମହାନ ଯୋଦ୍ଧା, ଭାରତର ଅମୃତ ସନ୍ତାନ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ୧୯୪୫ ମସିହା ୧୧ ଅଗଷ୍ଟ ରାତି ୧୧ଟା ସମୟରେ ଭାରତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ସେନାମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତମିତ ହେଲା ।

ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କର ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମର ଜୟଯାତ୍ରା । ଏହାପରେ ସେ କୋଲକତା ଫେରିଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାରେ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଚିନ୍ତନ ସମିତିର ସହ ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ହୁଏ । ତାଙ୍କ ସହ

ନେତୃତ୍ୱ ଅଧିକାରରେ ସେ 'ପ୍ଲାନି କମିଟି' ଗଠନ କରିଥିଲେ । ସେ କହିଥିଲେ, ଭାରତୀୟମାନେ ଏପରି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଦରକାର ଯାହା ଫକରେ ଇଂରେଜ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଭାରତର ଜାତୀୟ ସରକାରଙ୍କ

'ଭାରତ କେବଳ ନିଜ ପାଇଁ ଲଢ଼ୁନି । ସମଗ୍ର ମଣିଷ ସମାଜ ପାଇଁ ଲଢ଼ୁଛି ଓ ନିଜର ଅଧିକାର ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ମନୁଷ୍ୟର ଧର୍ମ ।' ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ଏକଜି ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା, ଯାହା

ସମିତିରୁ ୩ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବହିଷ୍କୃତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଏବଂ ସଫଳ ମଧ୍ୟ ହେଲେ । ୧୯୪୦ରେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଫରଘାତ୍ ଦଳର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନରେ ଇଂରେଜ ଭାରତକୁ

ପାଇ ନଥିଲା ଯାହା ସୁଭାଷଙ୍କୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଦେଇଥିଲା। ସୁଭାଷ ଥିଲେ ଆକର୍ଷକ ବିପ୍ଳବୀ, ନିରାଶ୍ରୀ ଓ ହତାଶ୍ରୀ। ତାଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ନ ଥିଲା । ସେ ଭାରତକୁ ତାଙ୍କ ନିକ୍ଷାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ମିଳିବନି ଏଥିପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ ଦରକାର । ଭାରତରେ ରହି ସେ କଦାପି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହିତ ଲଢ଼ିପାରିବେନି, ଏହା ତାଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ ହେଉଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ସେ କର୍ମୀମାନେ ସେ ତାଙ୍କର ବିପ୍ଳବର ନୂତନ ପରିକଳ୍ପନା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ବର୍ଲିନରେ ୧୯୪୧ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୨ ତାରିଖରେ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିବା ଭାରତୀୟ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରି 'ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାରତ ସଂଗଠନ' ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ।

ଆଜି ଜାନୁଆରୀ ୨୩ ତାରିଖ । ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ଦିନ । ଏହି ଦିନ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମାନ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୁଏ । ତମନ ଭିତରେ ଦେଶପ୍ରେମର ଭାବ ଉତ୍ତେଜ ହୁଏ । ଦେଶପାଇଁ ଜାତିପାଇଁ ବଳିଦାନ ଦେଇଥିବା ମହାନ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ କଥା ଓ ଗାଥା ମାନସପତ୍ତରେ ଉଜ୍ଜିମାରେ । ଏହି ଦିନ ଜନ୍ମ ନେଉଥିଲେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀର ଦୁଇ ସୁଯୋଗ୍ୟ ବରପୁତ୍ର । ଜଣେ ହେଉଛନ୍ତି ବୀରପୁରୁଷ, ସଂଗ୍ରାମୀ ସେନାପତି, ତ୍ୟାଗୀ, ସାହସୀ, ଯୈର୍ଯ୍ୟବାନ, ଦେଶପ୍ରେମୀ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ । ସବୁରି ପ୍ରିୟ ନେତାଜୀ । ଅନ୍ୟ ଜଣେ ହେଉଛନ୍ତି ଦେଶପ୍ରେମର ଉପାସକ, ସାହସୀ, ତ୍ୟାଗୀ, ଚିରବିପ୍ଳବୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ । ସବୁରି ପ୍ରିୟ ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ।

ସଂଗ୍ରାମୀ ସୁଭାଷ ୧୮୯୭ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୩ ତାରିଖରେ ଐତିହ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ କଟକ ସହରର ଓଡ଼ିଆ ବଜାରରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ଜାନକୀନାଥ ବୋଷ କଟକରେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ଓକିଲ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମାତାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ପ୍ରଭାବତୀ ଦେବୀ । ସେଦିନ ବୋଷ ପରିବାରରେ ଯେଉଁ ଶିଶୁଟିର ଲୁଆଁଦାଏ ବୋଷ ପରିବାରକୁ ଆପୋଦିତ କରିଥିଲା, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେ ସାଜିଥିଲେ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ମହାତ୍ମାମାନଙ୍କ । ନେତାଜୀ କହିଲେ କେବଳ ତାଙ୍କୁ ହିଁ ବୁଝାଉଥିଲା । ସୁଭାଷଙ୍କ ବାଲ୍ୟକାଳ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା କଟକର ମିଶିନାରୀ ସ୍କୁଲରୁ ଓ ପରେ ପରେ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜିଏଟ୍ ସ୍କୁଲରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିଲେ । ୧୯୧୩ ମସିହାରେ ସୁଭାଷ ମାଟ୍ରିକ୍ ପାଠାକ୍ଷରେ ସମଗ୍ର ବଙ୍ଗ, ବିହାର ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଲାଭ କରି ଉର୍ଲାଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ସେ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅନର୍ସ ସହ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ବି.ଏ ପାଶ୍ କଲେ ।

ଦ୍ୱାରେ ବୁଲି ସୁଭାଷ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଦୁର୍ଗତ ଜନତାର ସେବା । ସବୁରି ଭିତରେ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ଦେଶପ୍ରେମର ଭାବ । ତାଙ୍କର ବୀରତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆହ୍ୱାନରେ ଶିକ୍ଷକ, ଓକିଲ, ଛାତ୍ର, କୃଷକ ଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ସାମିଲ ହେବାପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିଲେ । ସୁଭାଷ ଥିଲେ ଜଣେ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ବୀର । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ଏ ଦେଶରୁ ଚିତ୍ତିବାକୁ ହେଲେ ଉଚ୍ଚାନ୍ତ ସଂଗ୍ରାମ ଆବଶ୍ୟକ

ଥିଲେ ଜଣେ ନେତାଜୀ ଜଣେ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ

ହିମାଂଶୁ ଶେଖର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

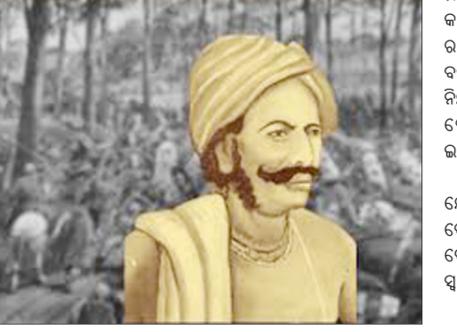
ମସିହାରେ ଦୁଇଥର ପାଇଁ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ପଦବୀ ମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସହ ମତଭେଦ ଯୋଗୁଁ ସେ ସଭାପତି ପଦରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ଫରଘାତ୍ ଦଳ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ୧୯୪୧ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସ ୧୬ ତାରିଖ ନିଶାନ୍ତରେ ଛତ୍ରଦେଶରେ ଭାରତକୁ ଆପତନାମାନ ଗଢ଼ିଗଲେ । ସେଠାରୁ ସେ ସେନାକୁ ଯେନି ଆକାସ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ ଗଠନ କଲେ । ଏହି ଆକାସ୍ ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ ସଂଗଠନଟି ସୁଭାଷଙ୍କ ଜୀବନରେ ସବୁଠାରୁ ଦୁଃସାହସିକ ଓ ସ୍ମରଣୀୟ ଘଟଣା । ଏହାପରେ ସେ ଏହାର ଫୌଜମାନଙ୍କୁ 'ଦିଲ୍ଲୀ ଚଲେ।'ର ଚାକରୀ ଦେଇ ଭାରତ ଅଭିମୁଖେ ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା କଲେ । ଏହି ଫୌଜ ସାହାଯ୍ୟରେ ନେତାଜୀ କୋହିନା ଓ ଇମ୍ମାଲକୁ ବଖାଇ କରି ତ୍ରିଗଞ୍ଜା ପଡ଼ାକା ଉତ୍ତର ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣା କଲେ ।

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ଏହି ସମୟରେ ଜାପାନ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାଜିତ ହେବାକୁ ସେମାନେ ସହି କଲେ । ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କୁ ଆଉ ଜାପାନୀମାନଙ୍କ ଚରମରୁ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ୧୯୪୫ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୮ ତାରିଖରେ ଚୋକିଓ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ବେଳେ ଯାହା ଘଟଣା ଗାହା ଏବେବି ରହସ୍ୟାବୃତ୍ତ । ସ୍ୱାଧୀନ ଦେଶର ସରକାର ଏ ଦିନରେ ତିନି ତିନି କମିଶନ ବସାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟ ରହସ୍ୟା ପିଟି ପାରିନାହିଁ । ବିପ୍ଳବୀ ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ୧୮୦୯ ମସିହାରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଚୌହାନ କଂଶରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ବଡ଼ପାଁ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଶିଝା ନାମକ ଗ୍ରାମରେ ସେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ପିଲାବେଳୁ ଯୋଦ୍ଧା, ସାହସୀ, କଷ୍ଟସହିଷ୍ଟ ଓ ଯୈର୍ଯ୍ୟବାନ ଥିଲେ । ଏପରିକି ଖଣ୍ଡ ଓ ଧନୁତୀର ଚାକରୀରେ ସେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଥିଲେ ।

୧୮୨୭ ମସିହାରେ ସମ୍ବଲପୁର ରାଜା ମହାରାଜ ସାଏ ଅପୁତ୍ରିକ ଭାବେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ ଓ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ ଦାବିକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ତାଙ୍କ ବିଧବାପତ୍ନୀଙ୍କୁ ରାଜଗଦୀରେ ବସାଇଲେ । ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରି ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ ଘୋଷଣା କଲେ । କଂଗ୍ରେଜ ସରକାର ସାମଗ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରି ଏ ବିଦ୍ରୋହକୁ ଦମନ କଲେ ଓ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଓ ସମର୍ଥକମାନେ ଗିରଫ ହୋଇ ହଜାରିବାଗ ଜେଲରେ ଜୀବନଯାପନ କଲେ । ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଜୀବିତ ଅବସ୍ଥାରେ କେବେ ଜେଲରୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇପାରି ନଥାନ୍ତେ । ମାତ୍ର ୧୮୫୭ ମସିହା ସିପାହୀ ବିଦ୍ରୋହ ବେଳେ ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ହଜାରିବାଗ ଜେଲ

ଭାଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଓ ତାଙ୍କ ସମର୍ଥକମାନେ ଜେଲରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସମ୍ବଲପୁର ଫେରି ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ପୁଣି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କଲେ । ଏଥିରେ ବିତଳିତ ହୋଇ ଇଂରେଜ ସରକାର ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ଉପରେ ଅକଥନୀୟ ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ଦମନଲାଜା ଚଳାଇଲେ । ଏହା ଦେଖି ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପାଇକମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଦକରେ ସାମିଲ କରି ବିଦ୍ରୋହର ନେତୃତ୍ୱ ନେଲେ । ନିଜର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଭାଗ ଭାଗ କରି ସମ୍ବଲପୁର ଅବରୋଧ କରିବା ସହ ବିଦ୍ରୋହକୁ କୋରଦାର କଲେ । ସୁରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଦମନଲାଜା । ଯେନତେନ ପ୍ରକାରେ ବିଦ୍ରୋହକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସୁଚିତ

ଯୋଜନାମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଗଲା । ବିଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରାଗଲା । ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଆଖଣ୍ଡ ଅତ୍ୟାଚାର କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ ଫଳ ହେଲା ଓଲଟା । ବିଦ୍ରୋହ କର୍ମୀମାନେ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆହୁରି ବ୍ୟାପକ ହେଲା । କିଛି ଉପାଦାନ ନଦେଖି ୧୮୬୧ ମସିହାରେ ନେତୃତ୍ୱ ଭାବେ କମିଶନର ରୂପେ ଯୋଗଦେଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାହେବ ଅନେକ ବିଦ୍ରୋହୀଙ୍କୁ ରାଜକ୍ଷମା ଦେବା ଯୋଗୁଁ ଅନେକ ବିଦ୍ରୋହୀ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଗଲେ । ଏପରିକି ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ ସାନଭାଇ ଉପେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଓ ପୁତ୍ର ମିତ୍ରଭାନ୍ତ ସାଏ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଗଲେ । ତଥାପି ସେ ଏଥିରେ ବିତଳିତ ହୋଇନଥିଲେ । ମାତ୍ର ୧୮୬୨ ମସିହା ମେ ୧୬ ତାରିଖରେ ବହୁ ବିଦାର ବିନାଶ ପରେ ନିଜର ଜୀବନ ଓ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପରେ ସେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ ।

୧୯୬୪ ମସିହାରେ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏଙ୍କ ସମର୍ଥକମାନେ ସୁରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସମ୍ବଲପୁରର ରାଜା କରିବା ଦାବିରେ ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଏଥିରେ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଲିପ୍ତ ଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ, ତାଙ୍କ ପୁଅ ମିତ୍ରଭାନ୍ତ ଓ ଭାଇ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଗିରଫ କରିନେଇ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କେଳରେ ରଖାଗଲା । ସେଠାରେ ଦିର୍ଘ ୨୦ ବର୍ଷ କାଳ ମନଶ୍ଯାପ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭିତରେ ୧୮୮୮ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ୨୮ ତାରିଖରେ ଇହଧାମରୁ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ । ଉତ୍କଳମାତା ଓ ଏହି ଦୁଇ ଯୋଗକର୍ତ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ନିଜ ଜୀବନକୁ ଦେଶପାଇଁ ଉତ୍ତାପି ଦେଲେ । ଉକ୍ତ ଦେଇ ଲେଖିଗଲେ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷର ଲିଖିତ । ମୋ. ୯୩୩୭୨୨୧୯୨୪

